

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Disputatur cur Latina interpretatio laxior, & multis laciniis auctior sit
Graeca.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Jesu filio Sirach Operis concinnatio. Josepho Uxida ipsius nepoti interpretatio adscribitur.
Eccli. 50. 29.

II. Cæterum operis concinnator fuit Jesus filius Sirach Hierosolymitanus, qui ad Salomonis sententias adjesit & suas, ac aliorum fortasse sacrorum Scriptorum nonnullas quoque adrexit. Id ostendunt hæc verba è quinquagesimo Libri capite: *Doctrinam sapientia & disciplina scripsi in codice isto Jesus filius Sirach Hierosolymita: & ista è Prologo: Avus meus Jesus, postquam se amplius dedit ad diligentiam ictionis Legis, & Prophetarum, & aliorum librorum, qui nobis à parentibus nostris traditi sunt, voluit & ipse scribere aliquid horum, quæ ad doctrinam & sapientiam pertinent.* Apertissima vero isthac ex alio Prologo ἀνεργασθη Libri hujus, qui ex Athanasiana Synopsi depromptus est: ὁ ἐν πάμπαν αὐτῷ Ἰωσήφ, καὶ αὐτὸς μαθητὴν, φιλόσοφος τε γέγονεν ἀνὴρ καὶ θεολογώτατος: ὁ δὲ μόνον τὰ ἑβραίων τῶν πατρῶν συνειρὼν ἀνδρῶν ἐπιφθονήματα συναγαγὼν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἰδία νῦν ἀνεφθόγητο πολλὰς συνειρῶν καὶ σοφίας γένουσα. Jesus ergo avus ejus, quemadmodum & ipse testatur, vir fuit laboriosus & sapientissimus, qui non aliorum dumtaxat prudentiam virorum, qui ipsum præcesserunt, sententias collegit, sed & quædam ex proprio ingenio effatus est, multa prudentie & sapientia plena. Quæ de postremis præcipue capitibus dicta sunt, in quibus prædicantur laudes sanctorum virorum, quorum plerique Salomone recentiores fuere; ac ea proinde non ex alieno, sed ex proprio penu Sirachides depromissæ credendus est. Atque hæc Ebraice descripta Græco sermone retulit Jesu istius nepos, cujus interpretatio ad hanc pervenit ætatem: Ebraico vero exemplari quid factum sit, post viderimus. Porro controversum esse inter eruditos video, an ipse Libri Auctor, Interpretis avus, is fuerit, qui Jesus filius Sirach dictus est, an Interpres ipse potius Auctoris nepos. Quæ etiam levis est momenti quaestio, dicam tamen hoc nomine appellatum ipsum Libri Auctorem mihi videri; ita ut cum Sapientia filii Sirach, & Ecclesiasticus Jesu Sirachidæ citatur, avum non nepotem significari putem. Id persuadet recepta communi Scriptorum usu consuetudo, qui ex Auctorem, non ex Interpretum nomine libros appellare solent. Indicat hoc ipsum locus ex quinquagesimo capite mox adductus: qui sive ab Auctore ipso avo scriptus est, sive à nepote Interprete additus, ad eum omnino videtur pertinere, qui Librum ipsum lucubravit, quem Jesum Interpretis avum fuisse constat. Probat id quoque capituli quinquagesimi initium: *Oratio Jesu filii Sirach*; ea quippe oratio, ejusdem videtur esse, cuius & reliquum opus, Jesu nempe avi. Sunt qui existiment Jesum quoque appellatum fuisse nepotem Interpretis: nam cum tralatitio apud plerasque gentes, ac Ebraeos etiam more, nepotes nomine avos referre consueverint, & Jesus itidem dici potuit, & pater ipsius Sirach; adeo ut Sirachides uterque extiterit. Verum, cum non alium esse existimem Libri hujus auctorem Jesum filium Sirach, ac Ben-Siram, cujus Proverbia Ebraice scripta extant, uti mox ostendam, sequenda nobis est ejus auctoritas, qui Ben-Siram Scholiis Ebraicis illustravit, quique Uziellem Ben-Sirach filium, Josephum nepotem fuisse docet. Itaque Josephus ille idem fuerit, qui Sirachidæ Parabolæ Græce reddidit, & cujus interpretatione fruimur. Ad eam eudendam anno ætatis suæ octavo & tricesimo in Ægypto se comparavit hic Josephus, cum Ægyptum regeret Ptolemæus Evergetes, non prior ille Philadelphi successor, ut perperam existimavit R. David Ganz; sed alter, Phylcon cognomento dictus, Philometoris frater. Ac proinde circiter Ptolemæi Epiphaniæ ætatem vixisse liquet avum Interpretis Jesum Sirachiden, non multo post Simonis, Oniæ filii, summi Judæorum Pontificis, obitum. Cur vero Syrus Interpres Libri hujus auctorem appelleret Jesum filium Simeonis Asiro, & nomen Simeonis illuc intruferit, non aliam reperire possum causam, quam quod Simonem Oniæ filium, & Sirachum patrem Jesu, quorum præconia extant in eodem capite, perperam confuderit. Simonis enim & Simeonis nomina sæpe permiscuntur.

Disputatur cur Latina interpretatio laxior, & multis laciniis auctior sit Græca.

Disputatur an Jesus filius Sirach idem sit qui Ben-Sira.

III. Quærere dignum est, quid sit cur Latinus Interpres tantum sibi permiserit, ut totas sententias infarciret huc illuc, & Auctorem Græcum sæpe deserens foras ipse tam licenter prodiret. Meliori usum exemplari vulgaris est omnium responsio. At recurrit quaestio, unde orta hæc exemplarium varietas. Mihi factum id videtur à viro aliquo pio & erudito, qui Librum describens utilia pleraque & bonæ frugis plena passim asperserit, prout rerum quas habebat in manibus arguente postulare censuit: Jesu Sirachidæ invitatus exemplo, quem Salomonis effata colligentem, multa de suo largitum esse, & Salomonis adjecisse sciebat.

IV. Disputatur inter viros doctos, an Jesus iste filius Sirach idem sit qui Ben-Sira. Veri id quidem simile est, & ita censent Rabbinii plerique: quippe afferuntur in Thalmude, & in Maimonidæ, aliorumque Magistrorum libris, effata pleraque Ben-Sira, quæ in Sirachidæ Ecclesiastico extant: & magna pars sententiarum Ebraicarum, quæ sub Ben-Sira nomine editæ sunt, in Ecclesiastico reperitur. Nomina præterea conveniunt, & ut Sirachides scripsit Ecclesiasticum, hoc est Eclogas Prover-